

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in 8 Arist. de physica auscultatione libros - Cod. Ettenheim-Münster 271

[S.l.], [18. Jahrh.]

Qvaestio 3tia

[urn:nbn:de:bsz:31-129411](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-129411)

Si mixtus, id est sans esse cum dependia a
 principio, ut quod remouant. priuatis a causis
 catasari principiis, a quibus principiata quod
 procedunt, ut a iura montis mons, a quibus
 principis uia uia, non tunc stant. Sed ad
 ramo uendas quod non, si ne quibus non, qua
 tang nullum habent positum mixtum in
 essentia, talis est in cala facta manum quod
 proximo esse dem. Tertio ad excludendum
 relationum habet, a quibus licet relatas gen
 deant, non tunc per insuluum. Sicut quod
 tunc in aliud quod ega nihil est ead sui quod
 sig proprie logno, et ad ega, nec chi
 am uasa dependit a seipso, sed quod
 habet semp esse distincta, uel realiter
 distincta, uel modaliter a caelo. Sed per
 aliud, illigif esse, hinc licet in ss. Trini
 tata coicat esse silio, et silig cum gata
 coicat esse spu s., nec tunc gatas esse silij,
 nec gatas cum silio, esse ead spu s. quod
 quod nec silig, nec spu s. sint esse, ab
 dem n. esse inuoluit imperfectionem, quod non uoluit
 in deum. Tertio per aliud illigif esse distinctum
 sive esse, aut subitan distinctum esse per
 quod itasum excludunt personae distinctae.

Nota a causis
 per se exclu.
 si egas per
 accidens ut
 quod music
 ra spactu ad
 si esse.

Nota exclu.
 si quod ad
 a causis, cas.
 horas quod
 a prius, a
 quod quod
 siata quod
 procedunt
 non tunc in
 stant.

Nota hic
 excludi ss.
 si esse dem
 quia eadum
 esse in uoluit
 imperfectionem
 quod non cadit
 in deum.

Illigif inuoluit
 imperfectionem

139
Nota distinctiones habent eandem numerum, substantiam ac naturam
qui à causa indivisibilis sunt.

Definitio
SS. Trinitatis
tanti.

Conclio sta, tria in unum in causa prioris

Nota tria
in unum in
causa, primo
radicem cau-
sandi, secundo
causalitatem
tertio rela-
tionem resul-
tantem ad
causalitatem.

ratio caecandi, quae ipsam causam in actu prioris
habet, ac si ea vis, seu facultas caecandi.
secundo est causa, seu causalitas, quae est in actu
caecandi, secundo alioque cursu, sive in fluxu causae, quo scilicet
tribus causalitatibus caecandi coeque essentia dicitur quae
tantum ad in actu secundo. Tercio, est relatio resultans ad
causalitatem, quae sequitur ipsam causalitatem posteriori,
et multo magis relatae caecandi, hanc aliqui
dicunt esse ipsam causalitatem, de qua in superioribus

Dubium quod
nisi sit id
causa in actu prioris
essentia.

Dubium hic est, quod si id, quod est causa con-
stituta in actu prioris, de quo sit

Nota quod
per quod in
actu prioris
causa constituta
essentia
intrinsicam.

Conclio tertia, id est, pars quae essentialiter et
in actu prioris causa constituta, est virtus, sive, ac

facultas in tria rati, et ut alii dicunt rati,
quod quidam transcendentis, ita Mend. dispo-
sitionis s. sec. 2. probat priora pars, quod
id causa constituta in actu prioris, et quoad essen-
tiam est radix fundamentalis causalitatis, ac-
tualis, sed hanc facultatem, est radix fun-
damentalis, actualis causalitatis, quod pars eam
constituit, causa in actu prioris. p. m. quae pars
rati sibi potens, aliter causa constituta per id
constituit in actu prioris causa, sed pars radice

sunt amentales sicut sic potens, et ex suapte
 complet ad elicendum in causam secluso
 de alio licet, ut in actu exeat, aliam,
 quivaf, igitur per radicem fundamentalem
 gubitu in actu proprio. sicut probat, aut casu
 gubitu in actu proprio per dicitam facultatem,
 aut per causam, aut per rationem resultantem,
 tam aliud assignari non potest, non per causam,
 quia causa propria gubitu, est in actu completo
 quem sequatur causalitas. propria non est causa,
 siue causa rei, quam operari, siue ipsa
 operatio. sicut non per relationem obiecti
 rationem, quia haec est posterior ipsa causalitate
 igitur per facultatem intrinsecam gubitu. Probatur
 ista pars conclusionis, si istam facultatem
 respicit transcendentem, quia respicit transcen-
 dentem est talis entitas, tunc modo dicitur
 et sicut in citata, et ita dicitur et a gubitu
 bilitate huius sui, ut si huius est in gubitu
 bilitas, tum etiam ipsa entitas, quod respicit
 transcendentem est in gubitu, tum quod
 essiam, quam quoad existiam, sed virtus
 causalitatis est talis entitas, cuius gubitu
 dicitur et a gubitu huius, siue actus sui, igitur
 est respicit transcendentem. per illius entitatis

Nota res.
 per hunc trans-
 cendentem
 ita dicitur
 vere a gubitu
 bilitate huius
 sui, ut si
 huius est in
 gubitu, at
 am ipsa
 entitates,
 sat in gubitu
 bilitas.

239. possibilitas neganda, si possibilitate tunc tui
et unito, qd tunc eiqz in possibili est, inpli
carebit, tunc etiam ipsa unitas inpli caret,
atqui si alij inpli caret, siue in possibili est

tunc ues quonij caetera inpli caret qd p
Nota tenet. illa res inpli caret dr, q si gona tanq
tam dicitur inpli caret, q si gona tanq
naq tanq in possibili, sequij duas, q traditorias esse
sibi, et alij simul ueras, at si gona uis caetera tan
duas gona
rias simul
ee ueras
li, sequij duas gtrarias ee ueras qd p
sagraf ab eadem uirtute aliquem actum
produci pot, et n posse pot, q a esset
uis produciua alij, n pot, q in implebi
lis est alij produciua, q sequi a uirtu
te produci n pot, implebile n e id, q
produci, siue ee n pot

Obiectio **Dices** primo sagraf ex deo caetera
gtriam ee caam sily, q sequi filium ee
cream, et n deum, qd si de ab omi
nabile. probaf sagra, qd gtrata e gtrata
ipsum per se in filium ee in aliud, qd ee
Responsio. caa sily, q negando sagra, ob caa in
prima gtratione uis alij allatas ad pro
baad. q negando ans, gtrata n produciua
filium, n conat alia, siue caam distinctam

a sua naa, sed eandem numero. *st. b. l. g.*
 n. h. l. suum i. e. siud naam. *degenantur a g.*
 ho a hoc i. ex uirtute, siue *g. uirtute*
 aliquam patris, alias athen ipsa naa patris
degenantur ab illa uirtute, cum sit eadem
 naa patris q. i. filij in *diuinitis*. Partio
 patris n. i. nae prior *productio* filij, ad
 cae *Sebal* i. e. prior naa *productio*, siue
 caelitate sua *g. sagat* athen suo *athem*
 coi *phlorum*, *naam* *ad* *Mano*. q. a *g. g. g.* *salutaria* *rei*
 naa i. rei *essia*, *quam* *id*, *q. ab* *essia* *essia*,
procedit *rei*, *q. athen* *g. g.* *naa* *i. essia* *essia* *pro.*
ca. *quam* *productio*, *et* *multo* *magis*. *quin*
productum, *siue* *caelum*, *patet* *a. i. ss.*
Trinitate *n. i. e.* *g. g.* *nae* *productio* *filij*,
cum *per* *productio*, *siue* *generatio* *filij*
habe *Mano*. *s. e.* *phorica*, *s. y.* *i. b. t. a.*
litas *g. g. t. u. f.*

Hices *sto.* huatas *degenant* a uerbo *obiedia*
specialitas, *et* *m. n. cae* *a* *uorbo* *de*. *Nota* *axioma*
litas, *actiones* *n. ad* *extra*, *iuxta* *axioma* *g. theologica*
g. haol. *sunt* *toti* *Trinitati* *coies*, *q. degen* *extra* *toti*
degen *et* *cae* *m. g. g.* *idem*, *aliam* *speat.* *Trinitate*
tas *a* *uorbo* *cae* *huatas*. *q. cum* *Mano*. *Responsio*
loco *it.* *de* *degenant* *a* *uorbo*, *siue* *sug.*
positio *uorbi* *tanq.* *a* *g. g.* *n. a* *g. g.* *g. g.*

Obiectio. **P**ices tartarum caeruleum quod dicitur in Sagen
 det per se quod male dicitur caeruleum id est a quo
 dicitur alio, sicut dicitur. Probatur autem id
 quod dicitur in uno quodam ore in caeruleo vel
 quorum est sub eo ore tartarum dicitur et
 istis aliqua non dicitur a primo sub eo
 ore. quod per se candor est primum sub ore
 coloris, et lux prima puritas, sub ore puri-
 tatis sensibilis, et tunc negi ab ista luce
 odis puritates sensibiles, negi ab illo

Responsio. colore tartari dicitur. Et cum con-
 2. l. q. v. a. 2. N. ans, ad probandum d.
 quod dicitur in ore caeruleo est in candore
 sicut in tartarum. N. atqui a primum
 ore candore non dicitur tartarum. N. a
 primo in ore candore esto, et N. C. sicut
 primo in ore candore alio, id est a quo
 dicitur aut odis caeruleo afficiantur.

ARTICULVS ZHVS.
DE
PRÆCIPUA CAUSARUM
DIUISIONE. II

Notandum est quod non eadem aliquid ²⁴⁰⁻¹ Nota voca
 sumi anglice pro omni principio, ut supra dicitur. ^{causam} ^{aliquid} ^{lata}
 tum in ratione ut dicitur pro solis et unius ^{aliquid} ^{stricti}
 galis quatuor generibus eorum, aliquid stricti. ^{lata} ^{sumit}
 hinc pro sola sine, uel pro sola ^{pro} ^{vi} ^{geni}
 eadem efficiente, prioris non, supposito non ^{stricti} ^{pro}
 glorio, posteriora s. Aug. l. 43 q. 28. ^{solis} ^{et} ^{unius}

Notandum est, causalium aliquid ^{galis} ^{quatu}
 non distinguuntur a causa materialiter accepta ⁱⁿ ^{generibus}
 eiusque uirtute causalium. ^{causarum}

Notandum tertio, in auctore numero
 eorum eadem in philosophis fuisse assignatum,
 cum alij hanc ad miserint efficientem, alij se,
 naturam tantum, alij solam materiam, pro eorum
 rationem, alij denique materiam, et al.
 efficientem, quibus nulli solam adiacent.

Conclio primas quatuor sunt eadem. ^{Nota} ^{quatuor}
 rum genera, ad quae comode reuocari possunt ⁱⁿ ^{causarum}
 quaecumque aliquid non uocari possunt eadem. ^{genera} ^{mat}
 materialis, solalis, efficientis, et finalis. ita ^{lis} ^{caus} ^{finalis}
 Aristoteles l. 2. phys. textu 28. et 29. et ^{lis} ^{efficientis}
 recentiores passim probat gelis. hoc ^{solalis} ^{ad} ^{quae}
 sunt genera eorum rei naturalis, quod sunt ^{ob} ^{aliquid} ^{redu}
 natura ad productionem rei naturalis, sed ^{unt}
 quatuor sunt natura, quod s. m. quoad sin.
 gula. quod sit de nouo. ^{caus} ^{ab} ^{alio}

Nota. quatuor
 in causarum
 genera, mat
 lis caus, fina
 lis efficientis
 solalis, ad quae
 ob aliquid re
 unt

ita realitas distincta, quin uni ad eam qd simpli
 ci entitati generata possint, sunt tñ distincta
 foalitas, siue situm diuersas proprias tñ idas
 caendi, ita, ut gcepty foalis cae maalis
 ug. nec gualial, necy idem, sunt cum foal
gceptu cae efficiantis, finalis aut foalis
 aut gcepty foalis representans. cae
 finaliam, eig qd caaliam, seu finalisa,
 horem representat. cae foalem cum prop,
 ria nae caendi, res in capto gatabit, aia
 ronalis, licet substa sit una, ac simplex
 cae tñ gote, iam foalis, iam maalis, si
 nalis, et efficiens cae, id qd ual respu
 eisdem, ual diuersorum actuua, et prio
 du respu eisdem ug. gote illectua aia
 ronalis e cae efficiens, quatenus cae
 ut proprietatem suam produxit, cae u ma
 alis respu eisdem gote e quatenus rati,
 gite cae finalis, quatenus sibi ex gatabit
 gote illectua. Sto ad eam aia respu
 diuersorum actuua sortit uarias rati cae,
 rum respu compositi n. qd in foando ghibit
 e, cae foalis, respu suarum gtabum illecty
 uolitis etc. ab ea emanantium e efficiens

Nota aiam
 rati onalem,
 etiam si sub.
 hie sit, gesso
 quatuor cae,
 rum gaxara
 in se succit.
 gares

243. raptu' operationum vitalium sentiendi, et
 illigandi, quatenus ad eam ordinandam
 pertinet ad magis ordinandam et hinc raptu
 habitum, q' siue cognitionis, siue volitio
 nis a liby producti sint, atq' in aia reci
 piunt. et cal' materialis, ubi illa clarè ap
 parat raptu' diuersis, diuersa eadem

Nota siue nota aia quancumq', et n. recipit dicit
 sa caarum no.
 min a conuenienter, ut ornat, ac parit, et
 nire aiant ut ex se quodammodo proprietates exprimit
 n. recipit
 et materialiter efficiens, ut sugg' e' operationum hinc
 vnat hinc a gallaf, id, a. q' de aia dixi, necomo
 ut ex se prop' dan' gora' alijs reby, notant in aliqui
 viatates quo.

Simod expr' nraa, auro anq' etiam raptu' aig' dem' h
 mit, efficiens. et gora' aia eam halem, et ma' lem,
 ut sugg' e' gora' aia eam halem, et ma' lem,
 operationum nraa' etiam halem simul, et efficiens,
 hinc:

his officium ex arce gora' primum qm
 q' inter cal' materialis, et halem halem,
 per raptu' hinc realis, aig' uel hinc
 uel materialis. hinc, ad, q' sola, uel
 etiam agentis prima producat tanq'
 hinc, uel casta' suggest' tanq' hinc.

An supra dicitur
 nraa' ad in ma'
 ben in cal'ata

um agandi.
Conclio hinc hinc supra dicitur h
 et in membra imediata, raptu' prioris ad

ga potest ad huc magis esse immediatior
 in actuali. et potest sub cuius membris
 etiam singulis quibuslibet generis
 tan n. artificians. quam solus. materialis
 etc. possunt esse vel actualis. vel
 potest. sicut a. divisio subtilis in vi-
 uens. et n. vivens n. e. imediata. ideo
 ga alia inter ipsam. et membra dicitur.
 Sexta in linea praesentali intercedunt
 corporum ut. et incorporea. ita nam
 eadem divisio in supradicta genera
 est imediata. cum inter quatuor car-
 sarum gra. et summa generis alia inter.
 uariant. ut iam dixi.

Conclio quarta, n. a. in speciato.
 mas. sive in simas. Divisio. rdo. a. ga
 Divisio generis in species in simas. a. qn
 membra dividia n. sunt species subal-
 terna sed in sima. namq. divisibiles in
 inferiores. sed membra dividia dicta
 Divisionis. possunt subdividi in alia qn
 sum. ead. n. artificians in coi. dividia potest
 in in man. at stam. in principalem et
 instrumentalem etc. Solus in subtilis
 et accidentalalem etc.

Nota Divi-
 sionem gene-
 ris in specias
 in simas. a.
 qn membra
 dividia n.
 sunt specias
 subalterna.
 sed in sima.
 namq. divisibiles
 in inferiores.
 sed membra dividia
 dicta divisionis

nos cituos uisionis, auditionis et q^{te} nays' sunt oba, nec 246.

foa, nays' ma'e, nays' efficiens actum n' sub ut
ma'e, qe hae dicitur sunt rel componer
ram, cuiq' hae cae, oba u. sunt extria
at nullo mo componunt acty, n' efficiens,
qe oba sunt assiam, at spaci fixa actib,
cui m' ras quoad actiam n' depend ab
actia. sed tm quoad existiam. X d. 7. Responsio.

cunq' concurrunt per motum principij
q'ar, se positua influentis in actum sunt dum principij
cae C. aliter X. sed agerunt ma'e etc. per se positua
positua n' insud, oba u. q'arum, et actum sunt cae
actum g'edasari p'unt duplo p'io ut C. aliter X.

bonant p'actia acty q'arum ei q' spe
ci si cae m' tribuunt. sto; ut mouent
uel q'ar respu cognositiua per species,
uel respu q'ar obia per bonica p'io
mo respuent ab aliq' ad eam bonica
ao, q' sicut sola composita ita oba al.

quo mo species tribuunt actib, ali' simp
a cae r'ajciunt. sto mo, si obia sil q'ar
cognositiua spectat ad eam efficiam
cum speciem imprimat q'ar, si u. obia sil
appetitiua redunt ad sinem iq' de uel lar
caep' s'neli q' quaternarium actum mouent

objiunt infra vidabim.

ARTICULVS 3us

DE alijs quibusdam cau- sarum diuisionibz

Præter diuisionem earum superiora dicitur

Nota variatam, sunt etiam alia, quarum aliquæ
an ea usum fragilis occurrant. breuitas in præter
diuisionem.

Primo diuisionem auditorum, strictam, perstringam.
in in creatam prima est, quæ diuisionem in in creatam et
et creatam, illa dicitur, hæc creatam, siue præter et item, illa dicitur
creatura.

hæc creatura.

Secundo in intentionalem et realem. realis stricti est, quæ per suam et antem
et realem. realis stricti est, quæ per suam et antem
quæ sit causa
alijs, realiter et a parte rei existens positivus
influxu causæ effectum suum, intentionalis

Quæ intentionalis, dicitur, quæ causæ per intentionem hanc agentis
hanc, etiam si actu reali non existat, et talem

Causa intentionalis, dicitur sicut dicitur, quæ frequentissime non
natura finis. sua realiter, sed tamen in intentione agen-
tis, et obiecti in illa actu existens causæ
actum.

Tertio in intentionalem, alio modo dicendo, seipsam actu, tanquam partem realem
tam, vel realem quæ non in gradibus sui est

estis componenda intrinseca.

Quarto causa alia est virtus, alia passiva. Virtus simpliciter est, cuius generis ad omnes simpliciter est necessitas, ut motus, causa virtus sita quod est ad plurimos, ad si uero minus speciei est, se se exprimit, ut sol, luna, calor etc. passiva stricta accepta, est, quod vel unius speciei vel casti ad paucos species diuersos estis unum cum causa virtus quod currit, ut gravitas ad motum descendens.

Quarto in unam et parlatam. Quae si causa sita quod virtus

Quae causa passiva stricta accepta.

Quinto causa alia est per se, alia per accidens, causa per se est quod quae uis propria tertia modo. illa quod quod suum est extrinsecum quod currit, immediate ad effectum atque ita sola causa immediata est causa per se.

Quinto in causa per se, et per accidens. Quae causa per se.

causa u. per accidens dicitur et sola illa quod non per suum est extrinsecum, sed medio aliquo accidente quod currit ad effectum, haec inquam, acceptio causa per se et per accidens est propria. sicut causa per se stricta ac propria est illa, est quod dicitur per se estis sita illud propria est quod habet quantum estis, siue ut alii, causa per se est, quod quae talis causa

Quae causa per accidens.

249. absum, sic homo aial subotia, n̄ sunt rae
 per se in dluantat in statum quatum
 solitaz ē artificio ca, ut sic ne procedat
 ab habitu artis statueria, caa u. per
 accidens propria d̄, q̄ nihil q̄ fert et h̄
 nec mediati neq̄ in mediati, si in attribuit
 aliquo mō est, uel q̄ q̄m q̄ caa per
 se in partentat, uel ut q̄m sinqua
 non, d̄ q̄ aliqui ē subum solū illig, qua
 ē q̄m q̄m operandi, et hoc mō d̄ q̄m
 uē caa per accidens calē factio nis q̄
 aqua ē per accidens q̄m d̄ caa per se calē factio nis
 aliar d̄ solū q̄m d̄ caa per accidens
 in eodem subo cum altera solū, dico
 per accidens, id ē in ordine ad uinatti,
 cendi, licet alia rae tali solū n̄
 q̄m d̄, sic habitus citharizanti d̄
 caa per accidens, scribendi, ambulandi
 cum huius mō habitus nihil iuuat ad scri
 bandum, uel ambulandum.

Nota sexto
 chām d̄ d̄
 in totalē, et
 partialē

Sexto, caa d̄ in totalē, et partialē
 d̄ d̄, non totalē q̄m d̄ idem q̄ ad q̄m

250-1
Note casu
totalem ac
colligationem
sive casum
ad effectum
taliquam
producendum
currunt.

in genere ead, siue a collectio vium eadum,
q ad effectum aliquam producendum regunt quo
sensu corporis naturalis totalis ead, sunt autem
ans soalis, naturalis, et finalis simul, ead a.
partialis sic acceptae totali, e q una
cum alijs ead, licet indi uersu genera
ead ntibz ad productionem effectus currunt, sic
sola ratio ignis, e partialis ead, q ad
productionem ignis, n sola sola, sed haec
cum materiali efficiente et finali ead con.
currunt, scto et essitate scto ead totalis,
q in suo genere et ordine completa, <sup>quae proprie, et
usitate sicut
ead totalis.</sup>
e hactenq uim sufficientem ad productionem
effectus nulliqz alteriqz tanq con ead quem
requirit ead q notat. partialis u. e. q ad
productionem talis uel talis effectus insub,
ficiens e, ac requirit, et gnotat auxilium
alteriqz con ead in eodem genere etqz ordine,
in quo e ipsa ead, sicut multi equi trahan.
tes formantur aliqz ballicum singulatin
accipiunt ead partialas, collectiuam
sumpti ead totalis
Dices, hinc sagraf nullam dari eadam obiectio.
creata in totalam, cum ois in diuina gursu diuino.

251.
Responsio. R. v. s. probant eiq. distinctio, indignant genus
su. Dei, tanq. concessa eiq. sam ordinis N.
Seuersi, et superioris, vimirum eam p. r. e.
Septimo in principio ab instrumentale
len, de q. b. infra

Nota. caam nica q. p. r. o. i. s. i. l. l. a. q. u. a. r. e. p. e. r. s. e. e. t
physicam dicit illam, q. u. a. r. e. r. e. a. l. i. t. e. r. i. n. e. s. t. e. t. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. a. l. e.
etiam in illa caa nectia, sine d. a. t. n. a. t. a. a. u. a. l. t. e. r. u. t. i. a. n.

g. a. r. t. a. n. q. d. i. c. t. i. o. n. i. s. q. u. a. e. s. i. p. o. s. i. t. i. s. o. i. b. u. s.
operandum requisitis, necesse operari, sed non
pote n. operari, ut ignis ad motu geluani

tormentario, caa u. moralis a. p. r. i. o. i. l. l. a.
moralis q. libere operari, hoc e. i. q. p. o. s. i. t. i. s. o. i. b. u. s.
operari ad productionem eiq. requisitis pote operari

vel n. operari, atq. h. a. e. n. o. p. o. n. i. t. l. i. b. e. r. e.
s. t. o. m. o. r. a. l. i. s. q. p. e. r. s. e. n. u. a. r. e. e. s. t. i. t. u. t.

etiam, et t. i. t. a. s. e. g. e. r. i. t. u. t. e. i. i. m. p. e. t. a. t. u. s.
a. l. i. q. u. i. e. i. c. a. t. h. i. m. p. e. t. a. t. i. u. s. a. c.

Nota caas in putantur, huius mi sunt consulens, precipiens, d. i. c. t. a. n. s., r. o. p. a. n. s., m. i. n. i. t. e. n. s. e. t. c. n. i. m. p. e. d. i. a. n. s.
praeicipiens, d. i. c. t. a. n. s., r. o. p. a. n. s., m. i. n. i. t. e. n. s. e. t. c. n. i. m. p. e. d. i. a. n. s.
cum p. o. t. e. r. a. c. d. e. b. e. a. t. i. t. e. m. a. p. p. l. i. c. a. n. s. c. a. e. n.

per se. h. i. c. q. s. u. a. d. a. l. t. e. r. i. s. t. l. a. g. i. t. i. u. m.
vel motum eius d. e. f. a. c. i. e. n. d. i. d. i. c. t. a. t. a. u. t. n. i. l.
faciat minas, s. e. c. a. e. m. o. r. a. l. i. s. i. l. l. i. u. s.

scalaris, illa u. q. cum illis e. caa physica.
 Nono dividit in caam uniuocam, ut equo,
 cam, caa equocata. q. pota producere
 actum spacia uersum a sa. sic bag
 i caa, at sol equiuoca, dum sloas,
 gamas, gramina etc. producunt, caa
 uniuoca e, q. pota producere actum sig,
 lam speciei, curi ipsa e caa, ut ignis
 ignem calor, calorem etc. aliud disci,
 men adducit Masig, qd acty cae uniuo,
 ca n dependat necid in g seruan, sed
 in fieri tantum a sua caa, au, qd ab
 ipsa accipiat eandem perfectionem, quam
 hat caa qd sicut illa n dependat a sua
 caa in g seruan (alias g cadendum aet mor,
 tuo grio hoia, aut leone oes reliquos inta..
 ipsa d atiam ipse n penderit ab illa in
 g seruan, actum a. caa equocata dicit tam
 in fieri, quam facto a, a sua caa de,
 gaudere, qd tn n admittit cum habitz ab
 acty producti n dependant in g seruan
 ab illis acty.

Decimo caa alia e goa, alia actu, utraq
 duplex e, nam primo caa in actu dicitur
 ea res, quae actu existit, licet nondum caa.
 litatem suam exeat. Sdo caa in actu dicitur

Nota, caam
 equocata
 e illam,
 q. possit a,
 sum spacie
 diuersum
 a se produ,
 cere

Nota caam
 uniuocam
 sig dante
 uici actum
 producere
 posse.

Nota sed,
 notioneas,
 cae in goa,
 at caa in
 actu.

203.

et actualiam exercet quae actum calicem, eadem
res, causa in potestate dicitur prior et nondum ha-
bet actualiam, habere tamen potest. Sed illa,
et licet potest causa, nondum tamen actus quod
causa, sic tamen existens, quam nondum ex-
istens ignis, modo ab igne causa sit, dicitur
posteriora modo causa potestata, siue in potestate.

Nota de hinc Undecimo, causa alia est per se, alia per
accidens subordinata, haec dicitur illa, quae
accidens est subordinata, ac postulat aliam causam a qua
operando et in potestate sui esse accipiendo inde
operans tamen est tam in causa operando, quam
actu aliquem operando, causa ut per se
subordinata est, quae requirit aliam
ad esse et in potestate simul et operandum, talis
causa per se subordinata est omni causa
creata respectu Dei, ab hoc non pendet in
esse, et operari, causa ut per accidens subordi-
nata est igni, ut respectu eius ignis, a quo
sunt producta.

ARTICULVS QVVS H

quid

sit causalitas H

Constat ex definitione causae in cōi supra
allata, gratia vim calicem ad productionem

atq; concurrere causam. De qua quid sit, certat,
 et an, et quomodo ab ipsa entia cae uel atq;
 distinguat, De distinctione uidebimus in sin-
 gulis sectio nib; de canis, hic tm explicabit.
 an illa nihil aliud sit, quam relatio gra-
 dicamentalis, quod aliqui asserere uident,
 huj; quaestio nis decisio relinquit aliquam
 de relatione cognitionem, qua ex gulo
 godt dicendis habebit.

ARTICULVS STI⁹
quid sit relatio #

Notandum p^o relacm generalis,
 sima acceptam diuidi in creatam, et increatam,
 alij in sub^ost^ontiam, seu infinitam, et n^o sub-
 sistenteam, seu finitam, increata ad theol:
 creata ad phlos spectat, creata diuidit in
 realem, seu exercitam, et rati, seu rati-
 lam, huc e, q^o tm e^o hat obiu^o in intellectu
 rati res aliqua cogitatione tm ad alteram
 rati, realis e id, quo res aliqua antea
 nam separam mentis ad aliam rati, realis
 p^omi subdiuidit in p^ontalem, et transcendentem
 p^odicamentalis alia ad, q^o scilicet
 utrumq; extremum est, ergo nominis, ac di-

Nota ua.
 riam rela-
 tionis diui-
 sionem.

quae dicit
 relacm rati,
 seu conceptua.

quae sit relacm
 realis.

diuisio realis
 in p^ontalem
 et transcendentem.

288. Signitatis, ut aqle, qd' e' agli aqle, et sig.
qui varia, qm' extrema differunt nomine, ac
Signitate, ut pater, et filij, et qd' extra
mum illes, qd' e' Signis, ut raspu, pater relati.

Similitudo relati
inmutuam, et
mutuam.

um super gusionis, indignis u. suggestiois, et
et filij raspu gatis. Scto Similitudo in mutua,
et non mutuam, hac e', cum non respondet

Quisid relati
mutua.

ex garta alia relatio, sic scia gar relati
ad suum scibile restertur, sive obum, rison
u. obum nulla relatione reali ad scientiam
restertur, autua relatio e', qm' ex garta ter.

Quisid relati
mutua.

mini alia realis relatio respondet, aduig
qm' duo, aut plura se inuicem respiciunt.
Si relatio mutua, qm' u. unum tm ad alterum
ratar, nec relati aliquam uicissim ad se
dantem trinal, n' mutua dicef. Tertio solet
diuidi in relati stum dicit, et stum aa sequi,
bus infra.

Nota, ratar
n' idem dicit
q' aliud dicit
sere.

Notandum, scto ratar omnis alijs
significacionibz idem significera, qd' n' aliud
fandera, et relati ipsam significera gen.
dram in aliud sive rati, sicut qd' qui rati
aliud rati, ac singif.

Nota relatio
nam alio no
mina dicit
habentem
ordinem. qm' processum, e' autem hic respicere aliud

Notandum tertio. relati alijs nomi
nibz appellari habentem, ordinem, raspu, et ali.
qm' processum, e' autem hic respicere aliud

aspicere, quasi reseri, igitur et respicere phli
pro eodem promiscue usurpant, id enim
ut quidam ait, qd ad aliud referunt, illud ad
qd referatur aspicit, et quasi illi e regione
sistit, ut murg albi, muro albo, cui similis e

Nota n dum quarto, ex relac, at ex
ao siari concretum, dicit qd relatum, ut ex ya.
ternitate, et subo illig sst geratum, seu
relatum gatur, corratata dno, q ad se inui
con reserunt.

quo siant con
relata.

Conclio prima, Sanf relacis reales pro. Sanf relacis
bif priv, id e ens reale, qd gubnit p ratioc reales.
gaculiane, sto sanf relacis diuina, atqui Sanf relacis
ita sunt reales. Tertio, qd e ante opera, diuina.
tionem illacis e ens reale, atqui sunt aliqua
relacis ante operacis illacis. q. e casta, at saja
probata. p.m. ois uera similitudo, aq litas, iden.
litas sunt relacis, et sunt ante oam operacis
illacis. maior e h i g uarsa. g.m. ante
omnem operacionem intellectus, est aliquid
simile altari, uel aequalis, ut murg albus
ramina cogitante e similis muro albo, et
murg bigedalis, e aequalis altari bigedali.
probatur consequentia, quando e aliquid con.
coctum, tam etiam e foa ciggerati, sed sunt ante
operacis illacis concreta, similia, aq l. idem.

289. ego aliam horum Sola similido, aequalitas idem
 dicitur, nam Sicut Sicut potest ipsam albedinem
 esse similidinem, aut quantitate esse
 aliam, si n. albedo similido esset, tum
 aliqd simile, qd seque relationum esse posset,
 sine correspondente termino simili, adeoq
 relatio n. requireret duo extrema, sed in
 possibile e, ut relatiuum sit sine termi
 no sibi respondente, igitur aliam impossibile
 e, ut albedo sit similido. probat sagla, si
 album e relatiuum, tum potest aliqd re
 latiuum e sine termino, sibi corresponden
 te. C. si nimirum oia alba, alia per dicitur
 nam potest habere albedinem sed albedo iuxta
 genam suam, e similido, qd potest aliqd re
 latiuum e sine termino sibi respondente.

Obiectio. **Dices**, nullum ego illud, e qd reale, ois
 relatio e ego illud, qe ois comparatio e ego
 illud, at ois relatio est comparatio. R. n. n.

Responsio. qe ois qd cogit sunt operatio, at hi sunt uari
 antia realia, deinde distinguit probat, ois compa.
 Omnis relatiua, et e habido tm unig ad alteram N. M. et
 e operatio, uitalis quaedam obiecti imago. C. M. omnis ante
 quatenus hoc
 e habido, latio e operatio, quatenus haec e habido, n. a.
 n. a. ut uitalis, ut uitalis imago.
 hi imago.

Dices s^{do}, nulla realis entitas aduenit enti, Obiecto.
sive subo, sine mutua subo, uel entis, sed
o^{es} relationes infinito q^{si} numero adueni,
unt subo, sine eig mutua. Maior u^o au.
sens \bar{a} , quotiescunq^{si} n. aliq^d noui alicui
rei accedit, tunc res illa imutatur.

R. Distinguen^{do}, sine mutua per se, uel Responsio.
per accidens & per se tm nego, relata
a. ad uariunt sine eig^{dem} mutua per se

Dices tertio, si relata esset ens reale Obiecto.
tum \bar{a} uel subo, uel accidens, primum
dici n^o g^ote, nego abram istum, q^o accidens,
tis totum \bar{a} , li \bar{a} n, siua in^o subo, sed
totum \bar{a} relationis non \bar{a} \bar{a} n subo
sed \bar{a} ad totum, q^o assia relationis n
assia li accidens, q^o nego accidens.

R. esto m. n. m. tota assia relata Responsio.
esse ad, sine rebarre subum explicita.
ingli ci hi R.

Conclio sta, relationes premitales
in concreto, hoc li relata ad premitalia
sunt iuxta Arlem in Categ. c. 4. ad aliq^d
 \bar{a} li idem \bar{a} , q^o li ad aliq^{id} aliq^{uo}
sa h^oa, hoc d^o sunt idem cum q^o h^oa
ad aliquam h^oum. habi d^ona. Sed quares
q^o sit idem ordo, siue habido.

Nota. Sibi,
n^otionem re,
lationis. ad
aliq^{id} esse
re^o \bar{a} ei,
q^o \bar{a} ad
aliq^{id} aliq^{uo}
m^o te habere.

259.
 Nota, habi^o **Conclusio** tertia, habido, seu relatio
 tudinem gra^o praemissam in abstracto e^o accidens reale, in
 dicantiam hinc cum, cuius tota ratio, seu essentia e^o
 in abstracto subum raturae ad aliud, tanquam ad pure
 ae accidens reale intrinsecum, si gra^o accidens reale, q^o cu^o alig^o
 cuius tota essentia e^o raturae ad gra^o gra^o quare, et relatio ad diuinas exclu.
 ad aliud, tanq^o dicitur, ac rationis. Sto sicut intrinsecum,
 ad gra^o hinc.

ut excludat denominationes extrinsecas.
 Sicut tertia ratio, seu essentia etc. ad dicitur.
 nam aliorum eorum, quae hinc raturae ad se.
 biam, sed ad illud raturae. Sicut
 quarto, ad pure hinc, ut distinguat a
 relatis transcendentibus, hanc a. relati
 eam ens reale, quod maxime gra^o uersum e^o.
 garet ex supra dicitur.

Obiectio. **Dices**, sufficit denominationi extrinsecae, a so.
 la coexistencia duorum extrinsecorum desumpta,
 ut unum alteri simile, dissimile, et aequali
 aequali sit, ac dicat ergo frustra conp^otrale,
 tio, tanq^o ens reale. Et distinguendo ens

Responsio. sufficit, ut sit aliquid alteri simile, funda.
 sy. hinc al. sit al.
 q^o alteri simile, su.
 hinc e. hinc. N.
 mantaliter C. solaliter N.

Obiectio. **Dices** ito, cuius nulla causa e^o efficiens,
 illud hinc e^o relatio ens, sed relatis cause ef.
 ficieris nulla est. sit enim mag^o aliq^o in dicitur
 extrinsecas hinc ag^o nos in nuro similitudo.

producit, sit n. nunc hic similis illi Indico, 2°.

et huius similitudinis, innumerarumque aliarum
relationum non potest dari causa efficiens.

Radto m. q. h. in increatis e. falsa, Responsio.

R. m. ac dico, causam relationis esse ipsam ^{quasi causam}
fundamentum, de quo postea, terminum ^{relatis.}

u. esse conditionem sine qua non producatur. ^{quasi hinc}

Dices tertio, rales multiplicata, ^{Obiectio.}

tur prope in infinitum, qualibet n. resal.
ba uo. haberet ralem similitudinis, aut dis.
similitudinis, pro inguinitatis, aut dicitur etc.

R concessis liberaliter sentis, m. dicitur, Responsio.

quid, mutatur mutatur per se n. impercepti.

biliter esto, maxime, cum ipse Atlas s.

phys. tactu, b. concessit mutationem

per accidens esse in omnibus, et semper.

et omnium, ad illud, quod obijctur.

fora, ut ad unius galicis generatio.

nam orbis mutatur, tactu quidam

e. racionibus respondet plus ad.

mirationis habere, pro sartinu quo

uulgus in peritum, quam solidita.

tis, sane qui etiam sine labore.

saccum relationibus plerum, negandum

Nota muta
tionem per
accidens
in oib, et
semper, et
omnium.

etiam e, illam relationum multitudinem pro-
 digiosam ^{ca.}, cum in multis alijs rebz etiam ad-
 uersarij admittant, et nisi ualint, uideant,
 in finitam proge a odorum multitudinem
 aliarumq; entitatum longè relationibus au-
 biliarum ghuua productionem, ac interi-
 tum, nam propter solis notum, maiorem q; ac-
 cessum, uel recessum, itam propter Lunam in-
 crementa, et decrementa quæ non nullorum,
 et de incrementa oris ghuua productio, et ger-
 ditio luis, qualitatis longè nobilissimæ, de-
 inde cum Calum, totusq; Oceanus, alijs
 innumærluuij, tum etiam, et quædam tu-
 ta terrestis machina ob motum libratis
 et ghuua uniuersy mundo, sit in continuo
 motu, nouum sæpè ubi in singulis par-
 tibus producitur, et quod ghuua adorat veget.
 dif, deniq; cum aër omni proge loco, ac
 tempora mutatur, necessario sit continua
 specierum innumerabilium productio, per-
 ditio, ac mutatio, hinc illam optimam conclu-
 dit, non quidq; impietatis paradoxum uer-
 et in credibila id, propterea falsum e.
 Articuly sextus, quæ requirantur ad resoluti-
 onem relationis prædicamentalis.

263. ad actum regis, cuius regis, sed relatio
ad alios, est, ipsum a. fundamentum
causae relationis. Tertio, regis funda-
tum proximum, sive ratio fundandi.

Nota funda-
mentum pro-
ximum, seu
rationem funda-
di, sive con-
ditionem sine
qua non.

Sicam, quarta regis, hinc, q. d. i. d. q.
Si hinc con-
ditionem sine
qua non. **Conclio** tertio ad relationem
in qua si hinc relationis ad alium
sed hoc aliud i. hinc, q. d. regis hinc, al-
ter relatio n. ad alium.

Nota, ad
relationem
sacramenta,
tam regis
substantiam
fundamentum
reale.

Conclio tertio ad relationem
regis, ut subum et fundamentum, sive
ale, ratio d. q. d. o. i. causae realis alicuius
antis realis i. etiam ens reale. C. q. d.
aliquid sive causae artis realis, debet illic en-
tiam realem habere, cuius suo modo coe-
re, ratio etiam realem habere debet, sive
gobet, sed subum et fundamentum
sunt causae artis realis, relatio scilicet
sunt ipsa etiam entia realia.

Terminus
lationis de
bat ea quo
realis.

Conclio quarta, hinc debet ea quo
realis, ratio d. q. d. nisi hinc ad q. d. reale
hinc relatio subiecta rationali ad nihil

¶ Absurdum p. s. q. a relatio refert subum 264.

ad trinum atque triu si ens reale d. l. nihil
est, ego relatio refert realiter ad nihil

Conclio quinta, suba, siue extrema in
tus que intercedit realis relatio, debent
ae inter se distincta. p. conclio q sunt
realiter opposita, ea sunt atque realiter dis-
tincta, nihil n. sibi opposit, atque extra-
ma inter que intercedit realis relatio
sunt realiter opposita, nam per relatione
ego sunt realiter distincta.

Subiecta, inter
q intercedit
lulis relatio se
conl ee interse
distincta.

Conclio sexta, tam subum, quam
fundamentum, debent a trino
rao ad am e. ego sunt realiter opposi-
ta. sicut qd e realiter aliud a trino idud
e etiam distinctum realiter a trino, ad
subum, et fundamentum sunt aliud a trino
ad hunc n. tanq ad aliud, ut ex definitio-
mani subum e, referuntur, ergo subiectus,
et fundamentum sunt realiter distincta
ta a trino.

Tam subum, q
fundum de
bant a trino
distincti, tan-
q sunt
realiter opposita.

Conclio septima, tam subum, quam
fundamentum, quam etiam ipsa terminus
debeat a realiter existere, q. gelio, quoad
subum et fundamentum ois causa mater,
alis accide nris realis, debet realiter existere.

Stola, tam
subum, quam
etiam termini-
num, et signi-
ficamentum de-
bera realiter
existere.

265. sed tam subum, quam fundamentum sunt
 eade[m] modis accidentibus realiter existen-
 tis n[on] actionis generalis, g[er]o debent
 realiter existere. p. n. id debet necesse
 existere, cui n[on] existit accidens, sed n[on] quo
 inexistit accidens, e[st] eade[m] modis, g[er]o eade[m]
 modis necesse existit. n. videt per se
 quomodo n[on] aliquid n[on] aliquo realiter existit,
 sed, si ipsum cui n[on] existere debet n[on] existit.

Note nullum
 accidens pot[est]
 se n[on] realiter
 et modum qua[rum]
 no[n]i super
 realiter exlatio . p. s[ed]o
 itera, sine
 suo subo.

deinde nullum accidens pot[est] realiter
 at mod[us], qualis e[st] relatio, n[on]i super
 relatio existere sine suo subo, g[er]o n[on]i super
 relatio . p. s[ed]o subtermino, q[uia] null[us] d[icitur], aut
 e[st] g[er]o, n[on]i si existat d[icitur] . g[er]o n[on]i super
 relatio g[er]o, aut n[on] existente d[icitur]
 q[uod] e[st] t[er]m[in]u[s], ita n[on]i simili, realiter
 e[st], n[on]i existat alig t[er]m[in]u[s] t[er]m[in]u[s] n[on]i
 aut g[er]o t[er]m[in]u[s] secum g[er]o.

Obiectio. **Dices**, si fundamenta debent e[st]e
 ta realiter, tunc si eade[m] numero albedo
 in diversis modis generat n[on] resultarent
 relatio sitidinis aut n[on]i e[st] numero h[oc]
 generat in diversis locis id g[er]o d[icitur] ta
 lae[st] d[icitur], g[er]o g[er]o, n[on]i m[od]o alig alteri

muro albo eandem numero albedinem tanq^m
 fundem natura habenti similis est nays^{is}
 idem habet idem sibi ipsi. *Ex* gesso
 ante S. e. d'ent similes muri soliditas
 C. negativè, id è n' ènt dissimilae
 ita idem hoo gesso: negativè ènt
 sibi ipsi, id è n' ènt diuorsy à seipso
 è in ènt positivè, at soliditas gesso
 nam accid' entalem' salubritatem.

Responsio.
 Non ènt simi-
 les muri solidi-
 C. negativè
 sibi è, n' ènt
 S. similes N.

ARTICULVS QVVS
 quæ prædicamenta pos-
 sint esse fundamen-
 talæ relationis præ-
 dicamentalis #

Notant auctores minimè, et maximè
 imbecillitè àntitatis, id è qd' ut in resua
 nam subsistere possint certis qbz san fun-
 damentis, qbz quodamò in tanty qbz h'nt
 hæc fundamenta sunt duplicia aliud
 remotum, et aliud proximum de hoc gos,
 tua, de remoto, qd' è res illa, ex qua
 proximi resultat relatio tanq^m ex causa
 hic quaestio est. id è qd'.

Nota duplicia
 è in rerum
 natura sua,
 distantia
 propinqua,
 et remota.
 Fundamentum
 remotum, è res
 illa, ex qua pro-
 ximi resultat
 relatio, tanq^m
 ex causa.

Conclusio gna' fundamentum remotum
 tan relati, potest esse quodlibet et lo. relatio, tanq^m
 ex causa.

264. praemissis, relatio accipitur, de glita q^uo
te noto, q^uo sciam, negat. Prima noto
q^ua nulla apparet ca^usa negandi ca^usis
praemissis. Sec^und^o si negaret illis negaret
vel ob par factum, vel ob impar factum
vel ob modum alium, conundum ca^usis, vel
ob aliquid aliud, tunc nihil horum potest
dic^{ti}, n^o pr^oterea, q^ua longe par factioribus
antibus relatio competit tang^u fundam^{en}
entis, n^o scilicet, q^ua substantia absq^ue subio
jectio di gnitas, ab glita, religiosa u. ac
cia ubi, ad h^um u. ac etc. n^o videtur impar
factioribus, quoniam sunt aut figurae, aut
solae, ultima species glitae, aut gnitas ali
qua, inter quas h^um u. ac relatio simi
litudinis aut aequalitatis, n^o tertium deniq^{ue}
q^ua et figurae modi sunt, et sup^{er} tricius
itang^u lineae in gnitas q^uo h^um u. ac relatio
tang^u fundamentis in itang^u q^uo neg^u
religiosis praemissis negandi abest, alia
not^o den^o n^o gub^u, aut den^o at impar
uabit. Tertio relatio id ad notitatis, item
den^o etc. in relatio, atque intercedit

nitas suo ubi, sity etc. namq; aliud potest
 fundamantum assignari quam illa ubi.
 aut sity. p. m. inter ea intercedit rela.
 tio identitatis, q; ante generatam matris
 sunt eadem, eadem, ut dicitur aliquando.
 Sit tibi media, sed quo ubi duo sity etc.
 ante unam generatam illam sunt eadem,
 item propinqua aut dissita, q; p. m. duo
 ubi sity eadem, q; sunt eisdem essie,
 ita sunt eadem. duo ubi sunt eisdem
 essie, q; eadem, nota hinc identitatem
 accipi ³ugls, dicitur, quia duae duae
 substantiae, et tibi, quae accia eisdem essie sity
 da substantia singulariter probat ee rela.
 tionis fundamantum, relatio paternita.
 tis sine dubio e vera relatio, sed hinc
 fundamantum e substantia. g. m. sity aut
 ipsa substantia, sity vel ipsa generatio vel
 pota generandi, n generatio, aut pota, qui
 tam generatio, quam etiam ipsa pota gene.
 ratio iuxta probabiliter posse potest,
 remanente relatio paternita, q; relatio
 ti sine fundamento remoto manere
 pota, q; substantia patris erit fundamantum.
Conclio sity, relatio una n pota esse

Nota dandi
 tatem accipi
 dupliciter, la.
 ta et dicitur
 dicitur u. quae
 duae substantiae
 latu quae pot
 accia sity
 essie dicitur.

Nota pota
 generati,
 nam pota
 re pota, re
 manente,
 latu na in
 paternita.

dis relatio h. actus, ob fundat relatum, d. m. nisi 290.
 actus ipsa est relatio, concedit, sicut d. Saincon.
 cassi minore, dindringus eodem modo gregia
 rab dictionis h, nadeq. processu in m. h. n.
 tum, sicut ex ubi n. resultat aliud ubi.
 gas h. est in loco, negi ad actionem d. n.
 actio talia. *¶* ut secundo aliq. n. m. *Responsio.*
 si obijcis, qd. qd. altatum respicit, servorum
 relatio, id. actionem fundat relatum, sed ra.
 latio ipsa uq. gubernitas respicit suum
 fundamentum gas ueram relatum ega omni
 actus realitas respicit suam causam, relatio a.
 h. actus fundamenti qd. fundat ueram
 relatum. *¶* d. m. qd. respicit generalis
 om. superedita. *¶* h. respicit. *¶*
 fundamentum a. respicit ab ipsa relatio si
 indas, si gubernitas relatum su. ipsa ad
 suum subum, h. n. se servat actionem ad alia
 gubernitas servata qd. dicit h. potest,
 ad hoc *¶* d. d. d. h. tom. 2. q. 11. n. 11.
 egud. forem negatiue, qe si relatio res.
 ref. ad alias relatio, eg. uq. gubernitas
 ad alias gubernitas, h. n. illa sunt h. n.
 relatio gubernitatis, sed hoc h. falsum, m.
 h. evidans. q. m. si dicit h. n. h. n. cas
 assialiter respicitur, ois n. relatio assialiter

¶ h. n. actus
 realiter res.
 respicit suam
 causam.

241
Nota oem respicit hnum suum, atque gaternitas n' res,
relationem essentialiter alias gaternitas qd p.m.
respicere qd, qd relatio realis essentialiter respicit ut
suum hnum.
hnum, sine illo impossibile e' existere
tamen, sed gaternitas destructis, et anni-
hilatis, etiam per impossibile di' qd alijs
gaternibz possat adhuc existere, qd ga-
ternitas n' respicit essentialiter alias ga-
ternitas ut hnum. sicut si referat ga-
ternitas ad aliam, tum uel relatio nini-
lidinis, neglitas, indubitatis etc. refer-
ret, nihil horum dicitur gote, si n. relatio
solidinis, tunc daberet gaternitas esse
relatio solidinis, idem de ceteris dicendum
qd e' absurdum, alias una relatio ga-
ternitatis esset duplicis speciei, solidinis
scilicet et gaternitatis, cum u. d' referri
relatio ad suam causam, id idem qd n' tangit
ad hnum, sed ad substantiam, uel ut accidens
uel ut modale ens, uel etiam ut relatio
q' fundamentata respicit ad hnum. qd
tanti' ois aff' hbi relatio ad suam causam
positi' o' by requisit' e' n' posit' n' sicut.
s' sicut nonum existens relatio gra-
dicamentalem n' habet.

ARTICULVS 8VS

292.

an relatio praedica- mentalis differat realiter à fun- damento

Conclio

prima, relatio praedicalis sua
data in substantia differat realiter
à suo fundamento, à s. Thomae apud
Ruu. Con. ubi s. Thomae sic ait, in nobis
relatio habet esse dependens, quia eorum
est aliud ad ea substantia, unde habet propriam
natura in se, ita propria natura,
sicut etiam in alijs actibus contingit, quia
n. omnia actus sunt tota quaedam substantia
superaddita à principijs substantia caetera, quod
portat quod eorum est sit superadditum supra
ea substantia, ex quibus uerbis haec res con-
stat, id quod est aliud à substantia, aut, id
quod est superadditum substantia, sicut alia
praemissorum actus id distinguunt realiter
soluta modalitas à substantia, sed relatio
omnes sunt superaddita substantia quod distin-
guunt à substantia, tamen à fundamento, res
pro hac questione adserenda referent in

Nota rala.
tionam praedica-
mentalem
tam in sub-
stantia dicitur,
ra realiter
modaliter
à suo funda-
mento.

Nota oes
sunt ea ac-
tus quaedam
substantia sup-
eraddita à prin-
cipijs substantia
caetera.

Nota nota. **Conclio** sta, relatio generalis ubi dicitur.
 hanc enim præfert realitas modo est hanc in sup fundamentis
 dicamenta: hac sua est con. q. 1. a. 2. resp. 3. Quo-
 lem unum
 de terra vocat. q. ad aliqd q. 1. q. 3. et ad aliqd
 litera modal.
 tas a suo hunc glunem, ita dicitur in Metaph.
 fundamento.

c. 1. q. 2. s. r. Mur: dicitur q. 5. et s. d. d.
 agud hos in primo distinctione nota, distinctio
 23. q. 1. a. 1. ubi, inquit, in alijs rebus
 realibus, in creatis accidentibus est aliud esse
 relatis, et subiecta, q. reser, et ibi dicitur in
 ea, et sita qd insuat, componen tui,
 unt ad subun, qd est generalis diuini
 relatis, unde sic hanc res, id, qd cum
 subo suo sunt componen, eorum, hanc
 est distinctionem realitas est subo, sed relatio
 faciunt componen eorum, et hanc hanc
 C. q. hanc compono reu scilicet etiam indivi-
 nis regerit q cum suo subo, seu fundamen-
 to, qd realitas distinguunt a fundamen-
 to, qd probat res, id, qd potest separatum
 existere ab alijs altaro, distinguunt realitas
 ab altaro, sed sua fundamenta relatis cuius
 potest separatum existere sine qualibet relae
 uo subiecta patris, sine patris, relatio

similitudine qualitas, sine aequalitate quantitas
 et sic de reliquis, qd relatio distinguit
 realitas a suo amendo. n. libertas admit,
 hif, sumiturq; ex Arle q. Top. c. i. ad h.
 nam, probat ab inductia per oia p[ro]p[ri]a
 facta q[ui]s oia p[ro]p[ri]a e[st] sine hac vel
 illa actione, deinde, id, qd p[ro]ducat, aut
 corrumpit de nouo e[st] parte rei, nullam
 interm[ittit] entitate suo amendi corrupta,
 aut p[ro]ducta illud realitas distinguit a
 suo amendo, sed relatio, ita p[ro]ducat,
 itaq; corrumpit, ut entitas fundamenti
 et corrumpit et p[ro]ducat p[er] m. p[ro]p[ri]o
 aliquo, muro uero albo tanq[ua]m t[er]m[in]o de nouo,
 incipit in alio muro e[st] relatio soliditatis
 itaq; p[ro]ducto filio resultat de nouo in
 subditis p[ar]tibus, relatio p[ar]ternitatis, licet
 parte rei nulla entitas abola sine
 muro, sine in parte p[ro]ducat, e[st] dem
 rae destructo muro uno, q[ui] soliditatis
 loco habuit cum altero muro, deinde
 alter quoq; muro e[st] similis, q[ui] se p[ro]p[ri]o
 amittit relatio soliditatis, nulla interm[ittit] entitate
 abola amissa, sic etiam mortuo filio
 deinde relatio p[ar]ternitatis, et h[uius] entitas

295. *patris n̄ genit, q̄ gote raleu sanouo gudu,*
ei at corrumpi, nulla est fundamanti
producta aut corrupta. & merito filio

quarac gatorni,
has parent, de mor,
hu filio gatorni.

patris n̄ stum se, sed stum trum
genit, ad eoyz stum gatorni. q̄ q̄
genit gatorni, alia eē relq̄, uel et,
an fil, sensu ē reale aliqd accidens,
præntata, q̄ huius in herera subgeni
ra aut produci, sed huius n̄ ē tale acci
dens, q̄ sensu n̄ ē genit trum, q̄
st̄ genit gatorni. s̄to, cum relatioge
rit, aut produci, illic q̄ genit aut fieri
habido q̄ huius trum realiter in her
damentu n̄ in huius, q̄ gatorni trum fil
aut genit reale aliqd in fundamenti, hoc
a n̄ ē igitur fundamenti, q̄ hoc gatorni
manet, q̄ aliqd sugere additum, accenti,
hu distinctum.

Obiectio. Dices q̄d, s̄ Thom: opusculo q̄ s̄ c̄
axpressiōe n̄, q̄ silido socrate n̄ sil ali
queres ab igitur albedine, sed silido ē
relatio, et albedo fundamenti, q̄ relatio
n̄ ē distincta realiter a fundamenti. &

Responsio: q̄d, illud opusculum ab aliq̄ c̄ssari, sup
positum, et dubie s̄ d̄, et n̄ ē s̄ Thom.

Et stō n̄ ē alia ab albedine realitas distincta 296.
distincta c. modalitas n̄.
Dices stō, si relatio ē entitas distincta à obiecto.
Sed amando, dabit illa aliqua in cogere sē in
reserua nāa per aliquam actionem, q̄
sit de nouo, et n̄ ē ipsa actio, sicut per
aliquam actionem, sed relatio n̄ sit generalis,
quam actionem ip̄a n̄ ē de nouo adueni.
aut entitas, s. m. si uq. existat aquo
alby Romae, et hic Friburgi nascat
todica aquo alby, aquo ille Romani,
cigit todico sicut similitudo aquo Friburgi.
ansi, sed hinc similitudo aquo Romani
nullam habet causam, q̄ sit generalis
actionem, cum in si q̄n similitudo sit res
distincta ab albedine à non per actionem
existere q̄nt. qm. nulla potē causa,
signant in aquo Romano, q̄ similitudo
prod ucat. **Q**uocessā n. n. m. ad **Responsio.**
probaen m. c. m. n. iterum m. ad
probaen etiam m. negat ac dico ista
albedinem existenter in aquo Romano
ē causā producentem, et actualem q̄n
positis q̄dionibz ad relationem necessariam.
Dices tertio, ex hāc s. phys. textu in obiecto.

299. ad relacōn. nō d' motz, qd relacō nō ē cas
Responsio. reale. R. d. nō d' motz qd se C. qd
accidens n.

Obiectio. **Dices** quarto, ex arte in cap. de glite
ibid. cū similia stum solas glites dicit
R. d. nō stum atq. iuged dicitur. R. d. illa
dicunt stum solas glites fundamenta.
libro C. finaliter n.

ARTICULVS NONVS de ratione fundandi, siue fundamento proximo relationis n

An ubi fundandi
et q. n.

Pr. prima pars
dicitur nō.

Conclio prima ratio fundandi ē glitio,
sine qua non fundaret, siue ex se se quo
dantō p. g. fundaret fundamentum ratiōnem
suam relacōn. p. g. qd ē glitio sine qua
nō relacōn. p. g. qd cum cā nō sit, ē
tū necesse ē qd p. g. fundandi cā nō ē, et tū necesse ē
ad relacōn. qd ē glitio sine qua nō. p. n.
quod p. n. p. g. n. si cā relacōn. vel
cā relacōn. vel relacōn. etc. nō finalis, qd
cā finalis relacōn. ē g. n. ratiōnem p. g. n.
ad tūm, nō abian ē relacōn. alia dicitur
nō relacōn. esse relacōn. cā nō nō tūm

qd saepe e' impossibile qn' qm existantia relae
 saepe pariter d'ndum ante fundand: r'io,
 n' e' etiam solis cae ob eandem, pluraq;
 r'ads alias, q' acc'io atq' m'it'ia, id,
 cu'q' d' e' cae solis, adeoq' debet
 e' praesens cae solis r'is, cu'q' cae e'
 d' at quomo praesens e' quae' alicui
 relae, q' d'ndum gerit, ut g'neralitate q'
 relatio, quomo r'ad' b'p ab actione q'
 r'ad' u' q' nonan' multis septimanis,
 uel annis ante praecessit et e' d' d' d'
 d'niq' n' g'ote e' cae efficiens, quomo
 n. unitas, q' e' etiam, r'ad' fundand: et
 ens negativum producat eff'ct' positi-
 vum, cu'q' n' e' relatio g'neral'is.

Probat' ita pars r'ad' fundand: g'neral'
 fundamentum r'ad' e' acc'io ad
 fundandam r'ad' q' n' d' d' creat
 duas albedines neutra dicere' alteri
 eff'ct' aut cae, q' r'ad' acc'io h'nt relae
 cae, et eff'ct' licet oas singl' d' d' d' d'
 r'ad' ab d' d' d', quas nunc h'nt, et hor
 b' d' d' q' actio et g'neral' r'ad' fundand:
 n' intorenerunt, q' ad relae e' nec.
 r'ad' fundand: r'ad', idem d' d' d' d' d'
 b' h'nt a solo d' d' d' d' d', cum d' d' d'

Pro ita pars.

299. quibus essentialibus, propter quod ab aliis, ut si
reg. Regem Britanniae, at eius fili.
unus nunc est, absque cooperatione eiusdem

et si talis Regis simul produxisset, namque hic filius
debet intorcere
sua ratio sun.
andi, qd
generalis.
Fundandi, qd
generalis.

Conclio sta. ratio fundandi in genere

Nata, quae
Fundandi
in genere vel
ad hunc
con. primo
est numerus
et unitas.
sicut actus
et passio.
Tertio, max.
sura, et mensura
surabile.

ita auctores colligunt, ex se.
aditionem generaliter
Mal: c. 20. primo est numerus, et
sicut actus, et passio. Tertio max.
sura et mensurabile, nota unitatis hic
sicut actus, et passio. Tertio, max.
sura, et mensura
surabile.
quantitatibus aglicis in subiectis idem
ditate fundat, in aliis etiam generis.
his si situm essentialia praecise considerentur
etiam idem ditatem fundare poterit, quatenus
logico etiam similitudo est gellaf, nune.
est hic de discrepantia fundamentorum
notorum, sicut actus, et passio
gras et in qualitatibus dissimilidinem in
quibus inactum, in subiectis et acciun
essij. dicitur
Conclio tertio, actus et passio fundant

relaxam ead ad estm at gla actio caead
 lectum passio ui relaxat acty ad eam hic
 h' bene notandum e' actionem semi hoc
 pro'u caalia tam maaly, quam foalis
 quam efiam efficienly et fidaly existea.
 his h' dico existentiis, eam ead finalis
 n' existens, dicat coens, n' va suoy relaxa
 real' p'ceptali ad suam actm, notant
 hic actionem ch'ea fundata relaxa realia
 dunt acty et ead a parte rei existant
 licet actio iam p'parari utit i' q' actio ad relaxa pro
 ta g'lio nactia ad relaxa producantem,
 at n' p'parandam, ita u. p'parandam
 ac d' p'parat, etiam si generati ue actio
 ante centum, vel ducentos annos aet' p'par,
 acta, ut h' d'ca manit p'parat suorum filioy.

Nota actien
 semi hic pro
 di caalia tam
 mdaly, quam
 foalis, quam
 etiam p'par
 ciandy, et
 finalis exist.
 tantis.

Hic d' h' h' m'
 conditio nactia
 ducandam, na
 p'parandam.

Conclio quarta, mansura et mensur
 bilitas, mensura ac hic, ut recte ita cen
 tionib' quidam notat, n' sumit p'parat
 uis nectio siua instrumentis quo tanq'
 notiora nobis utitur ad cognoscendum igno
 tum, sicut rasti' g' assumit modicum ad
 mat' ead un' h' h' cum, et architectoz rasti' m'
 seu lineam ad mensurandam murum, sed p'
 mensura illigif' vitas entitas quaedam

Quid german
 mensura hic
 illigif'.

à qua regula vel explicari, vel alia eius comp.

li perfectione existentialiter dependat, mensurabile

Nota est: id a. d. mensurabile, quod à tali mensura
 à mensura tanq^m regula vel explari dependat, ita, ut
 b. ita se aliter à habent, quam exigat mensura,
 tanq^m regula, sic habet illud, et uolunt, et actus
 explari debent. ita, ut
 se aliter non suble quid à mensura dependat, unde
 habeat, quod ad obum relationem habet, quamvis in uisus,
 ignis mensura.

sic natio obum habeat relationem ad pot^m
 actus, aut habet, quae mensura à degen^m

Nota men. det à mensurabili, sed bene q^m men.
 suram à de.
 gendat à surabile à mensura, ut cognio, aut uisio
 mensurabili
 sura, uel aliter ubi dependat à sura
 surabile à uel alio obum tanq^m mensurabile quod, men.
 mensura.

suram, aut uisio in uel obum aliud à q^m a.
 plar, quod cognio, aut uisio in itis, et
 ab eo tanq^m sua sua essentialiter dependat,
 dat, unde ad illam habeat relationem realem
 sunt aliter in mensurabilia, aut in igni.
 nio à habet relationem realem ad uisionem,
 aut cogniam, cum ab his tanq^m dependat,
 dat, aut quoad suam perfectionem men.
 suram, sicut perfectio uisionis et ignis cognio

nis mensuras ab ob^o, hinc colliges relac^o 282.
 fundatas in tactio hoc trais genere fun.
 dandi n^o e^o mutuas cad^o e^oq^o int^o ea
 q^o talem relac^o h^ol^o int^o se mutua re.
 lae n^o re su^o i^o e^oq^o m^o, dico e^oq^o m^o q^o
 rai relac^o obum^o vis h^ore g^ota^o ad g^oam,
 d^oinde acty g^ota, imo etiam habit^o, q^o
 sunt ubi saltem in^o d^oita at ut quo
 g^ossunt quoy^o relac^o reali tang^o e^oq^o ad
 caam rateri ad g^oam, at h^oec ad illos
 tang^o caa ad alia, sed cum d^ota n^o e^o
 in mensurabilia, aut mensura h^oerelac^o
 et in passione, et actione.

ARTICULVS DECIMVS

DE

termino relationis

Quare q^ois quid sit, sit^o q^ois sit, id
 e^o an abs^o, an u. respectu. Tertio an
 i^o h^oo speci^o h^oca^o relac^o. Quarto an in
 multiplicat^o h^oo multiplicat^o etiam relac^o

Conclio prima, h^oo relac^o, ut in no.

mi na g^otal, e^o id q^o h^oal relac^o alia,
 riy, seu e^o, ad q^o rater^o aliquid g^ore.
 lae, q^o h^oo in obliquo g^ore non relac^o
 g^onot^o, uocabur^o corelat^o, sic relac^o

Nota ter.
 minime
 lationis di.
 ci cum, ad
 quam refer^o
 tur alig^o g^ore
 relac^otionem.

283. paternitatis subum, & ut. Socrates, fundamen-
 tum re motum & eisdem subum, fundamen-
 tum proximum, siue ratio fundam. & ac-
 tio generativa, hinc, seu correlativum, & filij Socra-
 tis, ad hunc n. patet ratio. at per se hinc
 relativum patet in obliquo constat, pa-
 ter a. & filij pater.

Nota rela-
 tiva in ma-
 tua in rebus
 si ad unum
 tangit relati-
 vum, sed tan-
 quam ad ab-
 solutum
 solutum
Conclio sita, relativa n. mutua n. re-
 latione ad unum, tangit relativum, sed tan-
 quam ad absolutum quid, ratio a. manifesta, quae si
 respiciunt ad unum, tangit relativum, tan-
 quam ad absolutum, sicut in rebus mutua, quae & hinc
 notantur. sicut hinc relativum n. mutuum
 & abso, ut patet in cognoscit, quae patet
 cognoscit, cognitio n. hinc relativum rati-
 onem, hinc hinc n. habet relati-
 onem, quae ad unum tangit ad absolutum re-
 spondet, quae ad talem rationem unum debet,
 quae, esse hinc &, sed ille & abso, quae ad
 absolutum rati-
 onem

Nota rela-
 tiva mutua
 rati-
 onem tangit
 ad aliquod
 absolutum.
Conclio testis relativa mutua rati-
 onem ad unum, tangit ad aliq. d. absolutum, et utrum lo-
 quatur hinc, quatenus & hinc, sicut ratio tenendi n. est
 correlatio, sed ratio quae an abso. probat hinc
 relati- & n. prior ipse relati, quam tenet
 sed correlati, siue correlati- soluti- n. e

g'is relac' altarij extremi, cui opponit. quia re
 lativa sunt simul. p. m. id. i. quod agendat
 relac', siue id. quo posito g'imum resultat,
 e' g'is ipsa relac'. quam tenet. sed a' h'ro
 agendat, relac'. e' g'is posito g'imum resultat
 qd' est h'ro relac' g'is ipsa relac'. quam
 tenet, q' e' g'is quare' in relac' similitudinis
 uno unig' m'ri h'ro' habeat absolutum, an
 relatiuum, sensu e'. an similitudo unig' mu.
 ri relac' ad altarem similitudinem, tanq' ad
 r'ac' h'randi in correlatiuo. hoc e' in al.
 t'ro n'ro existentiam, ac responsu' an d'u
 e'. n' ad similitudinem ista' ad ipsam albedi
 nem altarij m'ri, q' e' aliq' absolutum, ra.
 fieri. tanq' ad r'ac' h'randi, r'ac' e' q'
 licet in alt'ro extremo in g'adit' relac'io
 g'uaruato fundam'nto illig', nichilo'is relac'io
 altarij extremi possat ad illud h'randi, g'is
 r'ac' si in h'ro. quia paternitas respicit
 impedit' diuinit' in e' h'ro illo resulta
 rat relac'io filiationis, g'uaruato h'ro e'ig' seu.
 b'ram'nto nichilo'is paternitas possat ad illud
 h'ro' h'randi, ut h'ro e' quid absolutum, q' signu'
 e' filiationem, siue r'elac'io h'ri, n' e' g'ram
 r'ac' h'randi paternitas, e' sine filiatione

285
ae possat paternitas, nunquam illa ead possat sine
rae trandi.

Obiadio. **Dices** primo, si tunc relatio n e i gserela
tio, tum relatiua n erunt simul naa

Axioma phi d e i axioma phloria illud, relatiua ead simul
loghi cum
relatiua naa, ac cogna. probat segla, qe aliqd rela
sunt multi
rae, at cog. tiua ead prius naa suo correlatiuo ug.
nitione pater filio, qe relatiuum n ead simul naa

cum suo correlatiuo. p. ans. pater tuus
tunc, sed tunc pater, hoc e i gseris pater
nitatis e substa filij naaliter spalia
ta q e prior ipsa filiatione, pagnat
filio, qe abiam pater e prior suo filio

Responsionem correlatiuo. R. Distingueno, si
utraq sumant solaliter correlatiua n. si
unum solaliter, altasua me aliter, et pro
subo tm relatio accipiatur. C. R. sdo
negando seglam m. ad probaem m. distin.
quo, ead prius suo correlatiuo fundam.
taliter sumpti ac pro rae trandi ad.

Pater e prior
suo filio d. ad id qu d, pater e prior suo filio d.
ut caa e d. ut caa e d. illig qd d. et hat paternien
ty C. ut hat. R. tatio, negando seglam, rad ac.
hat paternien
talam n. qe qvium patis segla contra auctoris

nam si pater trinarum ad relationem filiationis, 286.

longi ad unum, tunc paternitas erit posterior ipsa filiatione, quia sequitur et ipse pater, et sine paternitate non potest, posterior est filio. ad idem duo relativa non erunt simul, probatur ergo, quod suggerit alterum, posterior est illo, quod suggerit. sed paternitas suggerens relationem, ergo est posterior primae. de relatione suggerit suum terminum, quiaposito termino surgit prima relatione, sed paternitas est relatio, ergoposito termino surgit paternitas.

Notaposito termino surgit prima relatione.

Sicuntur autem relationa mutua saltem nata simul, quia cum resultat una, relatioposito termino, et termino resultat quoque altera, sed concomitantibus absque ulla ordine prioris aut posterioris. Sed relationa utrimque simul ad sensum, unum alterum actu respicit, terminus actualiter tenet respectum illum, et ita ut simul est extrinsecum respiciens et terminus actu tenens.

Nota relati, ut mutua saltem nata simul sicut, quia cum resultat una relatioposito termino, et termino resultat quoque altera, sed concomitantibus.

Dices igitur, trinus quatenus opponitur est obiectio. alteri relationis est relatio, sed quatenus tenet, est oppositum alteri relationis ergo quatenus tenet est relatio. R. d. d. r. Responsio.

Nota aliqd specificari, extrinsece, et intrinsece,
 ut notat Stenig: d. 20. q. 10. Suar: d. 79.
 Sac. in. et alijs, intrinsece qm pars unius partis,
 aut gradus met. essentialis, et habitantis, sic
 ab aia rationali intrinsece specificat homo
 tanq. a parte essentiali extrinsece, u. tanq.
 id, cuius resp. aliqd e. tale essentialiter.
 sic nasy d. e. de essia similitatis.
 q. similitas resp. nasy dicitur limitis
 et sine nasy nec e. nec concipi pot.
 la similitas in se u. solum e. curus.
 tas.

283.

Nota as.
 carti onan
 smig la. 7.
 quod e. d. pos.
 se aliqd
 extrinsece, et
 intrinsece spe.
 cificari.

Intrinsece germo.
 sum partis, aut
 gradus essentialis
 Metaph: g. d. i.
 tuantis extrinsece
 tanq. id, cuius
 resp. e. ali.
 q. tale es.
 sentialiter.

Conclio prima, relatae specificantur
 intrinsece, hoc e. in proprijs speciebus g. d. i. u. n. s.
 a. d. i. t. a. r. i. s. i. n. t. r. i. n. s. e. c. e. s. i. b. i. i. n. e. x. i. s. t. e. n. t. i. b. u. s.
 res has inter se essentialiter distinguunt,
 rdo col. e., q. oia entia, per sua essentia,
 lia intrinsece specificantur, sed distincta
 sunt essentialiter relatae, resp. g. d. i. u. n. s.

Nota oia
 antea g. d. i.
 sac. essia.
 ha. intrinsece
 specificantur.

Quare ab eis se specificantur intrinsece
 Quare q. d. sit distincta relatae in coi. His in coi.
 q. e. habitudo aliquan. d. tonum
 et fundamentum colligitur, partim ex natura, et
 Con. hic, cum etiam ex suar. locoid.

Quare
 distincta
 Relusponsio.
 e. habitudo ali.
 qua ad tonum.
 et fundamentum.

Conclio sita extrinsece specificat a tonum

tang" à soa ultima, sed extra, ut Suar. loco citato,
 et à fundamento, tang" à causa materiali extra
 dixi primo extra, si n. intrinseca specificari
 à trino aut fundamento, id abest tang" et
 fundamentum. Cuius partes essentiales gub.
 licentia relaxari, atque tales n. sunt. M.
 gatur ex dictis p. m. qd. nays tang" p.
 hinc talis, u.g. filij, nays fundamentum
 qd. est substantia gubris d. gang, aut dictum
 dixi isto relaxari à trino specificari
 tang" à soa extra, illud, qd. ut Smig.
 logis relaxari regu. trini talis, aut talis
 à essentialitas, uel etiam qd. id alterum
 trinat, hinc se solitas tang" p. hoc igitur ter.
 minant, determinant, qd. se hinc per
 modum soa, dixi hinc à fundamento
 tang" à causa materiali specificari, et qd. regu.
 et per modum cause materialis g. currit, atq.
 illa, ut Ruv. causalitas n. solitas spe.
 cificari, à fundamento à specificari
 probat ex solo, quod invidet relaxari
 in hinc generari istum ratiō fundandi.
Dices g. si tang" specificaret relaxari
 hinc filialitatis, quā relaxari filij ad gatem, esset

Obiectio.

Diuersae species, ab ea, quae relata ad ma. 300.
tram. & aliqui procedendo, pendent ratiōe Responsio
ab eadem, aut diuerso modo procedendi
ad generatōem filij, de quo in libris ge.
neratōis.

Dices isto, sequat similitudinam trada, Obiectio.
tam in albedine, et similitudine in nigra.
dine. dicitur quod, probat sequela, quae
habet diuersos terminos, dicitur species,
sed tales habent diuersos specie terminos
nōm albedinem, et nigritudinem. &

Responsio.
negando sequela probatis. d. n. q. habent terminos
per se relati diuersos. C. per accidens
Quae habent
diuersos terminos
dicitur species
quia d. q. ha.
habent terminos
per se relati
diuersos. C.
per accidens
& ad m. similitudo inter duas albedines
et nigritudines habet terminos per se diuersos
per se relati
C. ad m. similitudo inter
duas albedines, et nigritudines per se diuersos
per accidens. C.
ita nōm sunt haec, et terminos per se relati
similitudo nō de hanc
determinati quoniam aut illam sed ab ali
quoniam, et diuersam ab alia, et ita per
accidens d. q. haec similitudo terminos ad
ab albedine, aut nigritudine.

Dices, tertio, sequat similitudinam aliqua Obiectio.
et dissimilitudinam, esse eandem speciem, quod
batur sequela, quae habet eundem terminum specie
quod sunt eandem speciem, probat autem, quod
alibi habet relati similitudinem ad variatam albam

ad aundam niger neryg habet ralaam d'vilit'is
 atqui solidis huius et dissilibis huius e' albo.
 So go' habent aundam t'num. R n. s. pro.
 Responsio. b'eam d'it'inguo, habent aundam q' sater.
 minum relati & t'num per accidens e.
 quamvis n. ad am albedo sil' huius sil' d'is
 et dissilibis, e' h' d'v'ero modo, ut n. albedo
 habet unam s'atem, cum altera albedine
 ad auz' quatenus n. assie' g'uanit, t'nal' si
 lid'nam, et aliquam idenditatem, quatenus
 s'at' unie' sp'ac'ific' in ipsa assie' distat
 a nigredine, sic t'nal' relati d'vilit'is

ARTS CVETS DVO hęcim'g
 unde sumatur dis "
 tinctio numeri "
 ca relationis "

Sens' e', an ralaas multipli' can' ad mul.
 t'p'ic' can' numerica' h'orum, an u. s'at' un
 p'alar tot ha' multipli' can' h' subor'ia, in q' b' insunt
 b'at, p'at'ni' u'g. un' p'alar, si habeat filios quinq'.
 tales. q' aut gl'vas tanq' h'os, habetne quinq'.
 filios. p'at'ni' numer' d'it'adas, an u. sicut
 un' p'alar e', et un' subor'ia habet enam
 h' p'at'ni' can', que' refert' ad oes, quinq'.

Silios ad idem ratiō d' unq murg simili. centū
alijs, sunt na m tali muro cantum silidinas
qbs ad centum illos referat. an tū unanu,
muro vitido, sicut d' unq numero murg

Conclio, tot sunt relacōs, quot sunt nu.
mera d' uassi tūni ad aōp' m' p'atra hātē
quinqs silios. quinqs erunt paternitas.
probat gclio, idem n' potē ab uno aliquo
gandere assialiter, et n' dependere assi.
aliter, et si una paternitate gatas
referat ad primum ug. et quiatūm si.
lium, eadem paternitas dependet vel assi.
aliter ab uno aliquo ug. a primo silio, et
ab eodem n' dependet vel assialiter. g. s.
q' n. sine aliquo potē ēē, ab eo n' de.
pendet et assialiter, sed paternitas ge.
tē ēē sine primo silio, q' si monēf
adhuc manet paternitas quā referat
ad quintum silium, et q' d' m' j' r' i' e
sna eadem, quā referat ad primū
cum sit una tū relacō, iuxta d' uassa.
vios, quā ad primū, et quintum referat
probat aliam, q' dependet a primo silio
assialiter, q' o' s' relacō dependet assialiter
a suo tono, sed silig' p'rig' ē t' r' g' q' ab eo

Note tot
assa relacōs.
quot sunt
numero d'
uassi tūni
n', ad aōp'
m' p'atra ha
tē quinqs
silios, tot
ēē patas.
nitate.

Sapientat assuetudo. probat ista, quod unumquodque
 te existere parente aliquo, tum id, quod
 nihil, distinguunt realiter a parente, sed
 paternitas, ut qui respicit patrem quintum
 filium, potest existere parente illi, qui
 respicit primum filium, ergo paternitas
 qua respicit filium primum realiter distin-
 guitur ab ea qua respicit primum primum
 mortuam, solo filio perit paternitas,
 qua pater respicit primum filium, alius
 respectu illius, maneret adhuc pater, ad hoc
 vel ad primum filium posset existere in ea
 virtute tunc si non perit illa qua res,
 sicut quintum, ergo ista manet existens
 parente altera. Sed si perit pater,

Nota pater
 virtutem paternitas ad primum filium mortuam ergo
 re a primum
 filium mor-
 tantem, sicut
 terminum, sed
 si sicut rem. solum sicut unum, aut generalium, et in

virtutibus, hoc non. Sed perinde acci-
 dentem, aut rasuldi cap solus hinc periret, et falsum est,
 tanta pater,
 nitata, periret, quod perit, aut res sicut, paternitas, in
 aut fieri acci- tollit, si accidens reale perire, aut fieri
 sens reale. hinc a. q. est filius non est accidens reale

gō sensu n̄ ē, qđ soly tñg parert. s̄to 304.
gn̄ paternitas parit ad primū filiū ug.
s̄t parira ordo ad trūm, q̄ ordo ē in
pate, n̄ in filio, gō grates trūm parit
aliqđ in ipso pate, hoc a. reale, n̄
ē ipsa substa patris; hanc n. rational
etiam mortuo filio, gō si parit aliqđ
parit accidens.

Probat 3^oposito nouo trūo, ac rāa sun. *Probatio an.
Pulsiu.*
Sādi, p̄ni dabet noua ac di. dāda.
latio, s̄ad nascente quinto ug. filio p̄.
nif noug tñg, et noua sūndādi rāio,
gō noua quoq̄ rātio. Probat, iga n̄ est
ming potens noug tñg, ac noua fundan.
di rāio, quam prior tñg, et fundādi
rāio. ipsa ȳ subū ē cogat ad hanc
relatio nis, gō si ad primū trūm p̄nāgi
rāem sūndādi resultauit rāio. etiam
resultabit ad nouū trūm, nouāq̄
rāem sūndādi, tñg a. noug ē filio
necans naty rāio fundādi ē ipse
actio generatiua, et casta d̄ctio illigif
quomo una eadēq̄ rātio parit, s̄ad se
ad diuersos trūos extendere, abeq̄ ulla
sua mutā, ac sup̄ad d̄ia noua anti talis

305.

numero ab illa distincta, quomodo n. res noua
essum. scilicet tribuat, aut subum recipiat,
si nihil de nouo accidat.

Obiectio. **Quæres**, si una accia solo numero distincta
Nota accia n. possunt esse in eodem subo, qd. n. n. n. n.
unig. specialitas. probat. ans. qd. accia unig. speciei
indiv. duari. a subiecto. m. diuiduant. a subo. teste Arle. n. Met.

ubi ait, qd. esse unum numero, quorum
Responsio. qd. unum subum. R. d. ans. primum. pl.
ra accia solo numero diuersa caria di.
caro etiam officio, eto ans habia di.
uaria officia. n. ans, et C. plures a.
relat. habent diuersa officia referendi
subum ad diuersos tenos, sicut specias
solo numero diuersae n. poss. cognoscendi.
by habent diuersa numero officia represen.
tandi, et tamen si uerba Arle, absq. limi.
tati intelligant, qd. ead. etiam ait plura spe.
cia accia. ug. habent cognoscit. uos, ut e.
poss. etiam metaph. itaq. poss. etia ut e.
uoluntas, uoluntas, et illib. sicut uera numero accidens
illib.

si in unum subum ueniant.

Quæres pro. an unum, an u. duo sit
summa genera huius generis. R. unum e.
Responsio. qd. oes relat. ueniant in hoc, qd. simla

ad aliud, tanquam ad terminum, quod potest abstrahi 306.
ab illis ungu conceptis genericis, quod etiam un-
um esse gang.

Quæres sicut, quæ sint proprietates huius
generis. *Res.* ab Aristotele, scilicet quod de rebus assigna-
ri, primo huius generis, quæ consequenter ab Aristotele
non propria, sed ante quorum sensum fuisse allata.
Necat enim Aristoteles, ut videtur, capere de quantitate sola
hiones esse generis, cum dicit, quod non potest
sumi generis generis, sed ad alterum referri,
quomodo huius aliquid generis.

Quæres, quæ
sint generis
relati huius
gradicant.

Respondet
Aristoteles
relati hiones
non esse generis.

Nota suscipere magis, et minus, hæc proprie-
tates aliquibus generis, sed etiam in sensu
vulgari, et philosophico semper, vulgo enim
dicitur aliquid alteri simile, sicut ægle, quod ac-
cidit nihil ad similitudinem alteri, philosophice
enim similitudo, aut ægle generis existit in indivisibili.

Nota magis
et minus
conuenire
sensui vul-
gari, non
philosophico.

Tertium est, dicitur ad generationem, siue recipi-
entem, ita scilicet, ut nomen relatiuum, unum
cum nomine termini in aliquo casu obliquo
possit gradicari de seipso, ut hominum est
serui hominum, uelut huius uelut huius, ubi ad
restandum, ut reciprocatio dicitur cum formali
termino, indicium dicitur huius huius, si exposito
saltim generis huius generis permanet relatio, et

Nota ad
generationem
termini
huius huius
est casu
obliquo.

transcendentalia sunt entitates creaturarum
 q̄ i Deo, eis q̄ possibilitate sic dependant.
 Distantur i pramptalibz duplici rad. p̄rio
 rad. vel ex parte h̄ni, deinde ex parte su.
 h̄i, et ex parte h̄ni distinguuntur duplici
 p̄rio q̄ relatum pramptale respicit ali.
 ud, ut pura h̄ni, id ē, q̄ nullum m̄ung
 nisi h̄ni circa relationem exercet, atq̄
 ad ē sil precise id, q̄ per relationem
 i fundamento respicit, dico respicit i
 representat, ut obum i speciabz, aut cog.
 nitionibz, atq̄ sil, ut albz, atq̄ perse i.
 foaf, ut subum, atq̄ uniz, ut per se habile.
 i p̄rio u. relatum transcendens i respicit
 h̄ni, ut pura h̄ni, hoc ē, ut Conimb.
 explicat, gratis, sed includit aliquo m̄.
 nere p̄standi, vel recipiendi, respicit
 q̄ relatum transcendentale h̄ni suum
 quatanz h̄ni, exercet radem mensurae.
 finis, vel alteriz radē, sic adh̄o respicit
 h̄ni suum, ut finem, unio extrematua.
 ut per se habile a se cogitō obum, ut
 mensuram, ac reglam cui q̄ sua. Sto ex
 parte h̄ni discrimin ē, q̄ relatio trans.
 cendentalis i postulat, sicut pramptalis ex.
 istam h̄ni sui.

Nota trans.
 cendentalis
 radē a ma.
 sicamptal.
 duplici sil.
 Terra rad.
 p̄rio ex
 parte h̄ni.
 deinde ex
 parte sub.

Nota relacō
 i postulare
 transcendente
 tam, sicut p̄
 dicamptalis ex
 istam h̄ni
 sui.

309. Altarum discrimen ex grā e subiecto qd relatio p[ro]p[ri]a
 Nota aliud talis supponit subiectum in se suo g[en]er[ati]o[n]e, q[ui]s
 discrimen in tanq[ua]m s[ub]iecto accidantaria, cui in h[ab]eat, trans-
 fer relacem p[ro]p[ri]am ad antali u. n[on] supponit subiectum, cui ualu-
 bicam antali et transcenden-
 talem, prima in eo, qd relacem tanq[ua]m distantia aliqua con-
 supponit subiectum in se suo con-
 ditutum dicam antalis relacem completum, plura u.

de agud Fons. in Mat.
ARTICULVS IVMVS
DE
causalitate in communi

Nota hanc De relatione idē hic tractari necesse fuit
 ob causam ut illigat[ur] questio illa arto quarto supra
 relationem proposita, qd n[on] s[un]t causalitas causa in coi-
 tam fuisse, quam alij relacem p[ro]p[ri]am facerent
 qd causalitas
 cau exigebat[ur] s[un]t, sed n[on] e[st].

Nota ca **Conclio** prima, causalitas in coi d[icitur]
 aliam in conlato p[ro]dicamentalis cau ad aliam pro-
 n[on] ad relacem, qe id, qd p[ro]p[ri]a supponit ueluti s[un]t
 p[ro]p[ri]a talia
 cau ad aliam, ac cau, ad fundam[en]ta relacem
 factam. cau ad aliam, n[on] e[st] ipsa relatio, sed cau-
 litas p[ro]p[ri]a supponit tanq[ua]m fundam[en]ta
 proxima s[un]t. sine r[ati]o fundandi, ut
 a. g. con. 3. dicitur e[st] ex arto ad fundam[en]ta

dan relatu ead ad altum, qd caalitas n e 310.
relatio.

Dices tam id per qd in actu pmo gstituit Obiectio.
sualitas ead, quam illud, per qd gstituit.

tur in actu sdo ead e relatio, sed per
caaliam sualitar, et in actu sdo gsti.
tuit ead, qd caalitas e relatio. p. m.
relatio e cuig totum e ad aliud, sed qd sit relatio.
eig, per qd in actu pmo, et sdo ead
sualitar gstituit totum ead reser ad aliud

nampe ad altum ead. R. primo dicitur, Responsio.
quendo e relatio transcendentalis, e p. m. relatio. D. h. h.
dicamentalis, de qua hic g'uassia n. scendentalis C.

R. sdo e relatio fundamentalitas. p. m. h. h. n.
sualitas n. R. tertio n. ans, ad Notanda.
probata dico, relatio e cuig totum ead Nonum ead,
e ad aliud tanq ad pura hnum C. tan, ead e ad
quam ad altum n. sic a. reser, et ip. aliud.

sa radicalis ratio ead, et igitur caalitas

Conclio sda, per hanc caaliam go.
nif ead in actu sdo, ab illa n. tanq a tra
sua intra, siue extra denotaf ead, a.
tu caans. p. conclio, qd per illud p. m.
ead in actu sdo, siue actualitar caans
quo p. m. instabilis p. m. ead, at quon
posito nunq p. m., sed p. m. caaliam p. m.

3 ii.

In causalibus in
hinc in existit
causa.

est, inualble, et n̄ posita nunq̄ ponitur, q̄
dixi in gelione tanq̄ a sola mitia, uel
extra, nam causalitas n̄ ē nactio mitie
inexistens oī caē, q̄ actio ē causalitas
at h̄ illa n̄ nactio ratiōis in agente
in Deo n. q̄ d̄ uelē agens productio
h̄p̄d̄is n̄ inexistit, aliqui h̄ ē etiam
in ipso agente, a quo procedit actio, sic
illectio ratiōis in illectu, q̄ causalitas caē
māalis ē mitia.

Nota causalitatis **Conclio** tertia, causalitas in coī nihilē
in coī nihil aliud, quam influxus illa, seu cursus
aliud ē, influxum unaq̄ caē in suo genere actui in fluxu
q̄ unaq̄ caē in actū, ras ex t̄o nota ē, hunc
in suo genere actū influxu. y cursus nactio distinguī ex nactio
caē in actū. i. rē caē ut supra dictum ē, ab eā inde
patet, q̄ potē ras illa, quā d̄noīd caē
in re manere, sine hoc actuali influxu,
q̄ signum certum ē d̄ditionis, ex nactio ratiōis
q̄ ille influxus aliq̄ modum, ut suad. in
Mathaph. 5. 3. ait inter actū et relā
caē, questio quēstada caē māali